

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1) На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења из овог закона утицаће на странце који се запошљавају – остварују право на рад у Републици Србији, било да заснивају радни однос или закључују други уговор којим се остварују права по основу рада или се samozapošљавају, односно отпочињу обављање предузетничке делатности или оснивају привредно друштво. Решења из закона ће такође утицати и на све привредне субјекте који запошљавају странце.

Утицај који овај пропис производи је свакако позитиван, јер се област издавања дозволе за рад прецизно регулише у односу на поједине категорије странаца и чланове њихових породица, што до сада није био случај. Такође и дужина трајања дозволе за рад везује се за дужину трајања боравка и усаглашава са одредбама прописа којима се регулише боравак странаца, што такође до сада није био случај. Из наведених разлога у пракси су створане различите недоумице, није било јасно у којим случајевима и под којим условима странци морају да, поред боравка имају и одобрење за рад, послодавци су имали сумње у вези поштовања одредаба постојећих прописа ако радно ангажују лица без претходног одобрења, из постојећег закона нису биле изузете одређене категорије лица што је општи интерес и сл. Са друге стране, странцима се омогућава остваривање једнаких права на рад и запошљавање, као и држављанима Републике, што је обавеза у односу на како Конвенције МОП-а, тако и право ЕУ, које се доношењем овог закона транспонује у правни систем Републике.

Позитивни ефекти Нацрта закона првенствено су: потпуно регулисање материје која се односи на запошљавање странаца у складу са савременим токовима у вези кретања радника и остваривања права на рад, као и усаглашавање са другим позитивним прописима; омогућавање запошљавања и samozapošљавања странаца под прецизно уређеним условима и у тачно утврђеним периодима; омогућавање остваривања права на спајање породице у одређеним случајевима, остваривање права у вези незапослености и других специфичних права, у складу са законом; могућност утврђивања квоте, односно ограничења броја странаца који остварују права на рад у складу са стањем и кретањем на тржишту рада у Републици; прецизно регулисање поступка издавања дозволе за рад што доприноси убрзању и поједностављењу процедура; хармонизација домаћих прописа из ове области са прописима ЕУ, на основу чега се на начин једнообразан замљама ЕУ регулише целокупна област; превазилажење досадашњих проблема у пракси и недоумица које досадашњи пропис изазива; сагледавање укупног броја и кретања странаца који остварују права по основу рада у Републици; регулисање обухватног надзора над применом закона у смислу прописивања адекватних санкција према лицима који омогућавају нелегалан рад и боравак странцима, што за последицу може да има извршење низа кривичних дела и др.

2) Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?

Примена закона неће створити трошкове ни грађанима ни привреди, с обзиром да се овим прописом не уређује никаква финансијска обавеза.

3) Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Овај закон нема за последицу стварање трошкова, с обзиром да не предвиђа финансијске обавезе, а његово спровођење у смислу обављања послова поверено је органима који постоје и до сада су обављали исте послове (Национална служба за запошљавање, Министарство унутрашњих послова, Инспекторат за рад).

4) Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Закон нема директног утицаја на стварање нових привредних субјеката и тржишну конкуренцију. Једини утицај по овом питању јесте отклањање досадашњих нејасноћа у смислу прецизног регулисања могућности добијања дозволе за рад и оснивања нових привредних субјеката од стране странца, као и омогућавања обављања послова који се односе на успостављање пословних контаката без обзира на услове из закона.

5) Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Закон је у поступку утврђивања био на јавној расправи, након чега ће бити послат на мишљења свим релевантним органима и организацијама, као и Социјално-економском савету, док су у радној групи за његову израду учествовали представници: Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, Министарства унутрашњих послова, Министарства спољних послова, Министарства унутрашње и спољне трговине и телекомуникација, Комесаријата за избеглице и миграције и Националне службе за запошљавање, а током његове израде вршене су и консултације са страним експертима у оквиру твининг пројекта „Припрема институција тржишта рада Републике Србије за Европску стратегију запошљавања”.

6) Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

Законом се предвиђа доношење подзаконских аката ради ближег уређивања поступка издавања дозволе за рад и утврђивања начина доказивања појединих чињеница, у року од шест месеци од дана ступања на снагу закона. Организоваће се обуке и информативни састанци са запосленима у органима и организацијама који су задужени за обављање појединих послова утврђених овим законом, спремиће се информативни материјал и брошуре које ће бити доступне у свим организационим јединицама Националне службе за запошљавање како би заинтересовани били прецизно обавештени о новинама, материјал ће бити доступан и на интернет страницама надлежног министарства и Националне службе.

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике надлежно је за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике, као и за давање мишљења о његовој примени, док, како је то предвиђено, инспекцијски надзор над испуњавањем услова за запошљавање странаца врши Инспекторат рада, такође јединствено на целој територији Републике.